

Zatweeschu Nwises.

Nr. 47.

Zettortdeenâ 19. November.

1853.

Drucktehs pee J. G. Hoffmann un K. Johannsohn.

No Turku rohbescheem.

Behterburgas Nwises Nr. 235 raksta tã: Nsiã, tur kur Kreewu walstis rohbeschi arri saeet ar Turku walstis rohbescheem, pee mellas juhvas, irr mas Kreewu pilfatinsch, wahrda Nikolai, tur promjante, 2 rohstes saldatu, kahds pulzinsch kafaku un 2 leeli-gabbati stahweja. 16tã Oktober mellã nakti leels pulks Turku gan pa juhru, gan gare juhmallu nahbdams, scheem uskrittis. Kreewi no wissahm mallahm apsenzeti un spaiditt, leelã tumfibã mas to warrejuschi darriht; tomehr tee drohschi un firdigi 7 stundas prettim turrejuschees un kahdus tuhstoschus Turkus effoht aptahwuschi, bet no wisseem Kreeweem tikkai 3 wirsneeki un kahdi 30 saldati ar bajonetti warrejuschi iskultees no ta leela Turku pulka un isglahbtees.

Tad to paschu deenu tas Balkawneeks Kor-ganow ar sawu masu karea-spehku, to abtrumã warrejis sadabbuht, tuhbal turpu dewees us Nikolai. Utraddis Turkus 2 werstes no ta pilfatina meschã apzeetinãtã weetã. Jebtschu 3000 Turku tur bijuschi, un tee no tahlenes jaw schahwuschi, Kreewi drohschi un meerigi ar bajonetti un sohbinu rohkas us to meschu dewuschees. Kad itt turpu peegahjuschi, tad tikkai schahwuschi, un jebtschu Turki gan stipri turrejuschees prettim, tomehr tohs aisdinnuschi lihds pilfatina. Tad wehl schahwuschees ar plintehm un leeleem-gabbaleem 6 stundas lihds pat tumfibai un Turkus 3 reises aisdinnuschi. No Turkeem wairat kã 300 palikluschi us plazzi, tohs zittus mirruschus un fashantus panehmuschchi lihds. No Kreeweem noschanti tappuschchi

tikkai 1 nderopzies un 62 saldati un eewainotti irr 4 nderopziri un 127 karea-wihri. Muh-su karea-wihru drohschida' un firdiga kauschahabs lohti tohy teikta. Wissu wairat tohy gohdam minneti: tas Majors Gifbaum, Kapteine Bogel un wehl zitti semmaki wirsneeki, kas ja gudri un drohschi turrejuschees.

No Dohnawas uppes.

Behterburgas Nwises raksta: 20tã Oktober d. pussdeena kahdas Turku laiwas ar 3 leeleem-gabbaleem mehginajuschas pee Rusch-tschuk pilsehta nahkt pah Dohnawu, bet Kreewi ar leeleem-gabbaleem tã dewuschi, ka bij ja-eet atpaktat, jo laiwas dikti tappuschas fashautas. To deenu pehz tam Turki nahfuschi pah par uppi un pee Olteniza eemettuschees ar 6 leeleem-gabbaleem leelã muhru wesselibas namã un wissaplahrt taiffjuschi wallus un grahwjus, un ar kahdeem 40 leeleem-gabbaleem pee uppes dohmajuschchi to apfargabt. Bet 23schã Oktober d. muhsu karea-leelstungs Gortschalow ar labbu karea-spehku un papillam to leelu gabbalu sahzees ar teem kantees. Kad kahdu stundas laiku ar leeleem-gabbaleem bij schahwuschees, tad muhsu Kreewu kahjineeki teem tik firdigi uskrittuschchi wirsã, ka tee Turku jahtneeki, kad Kreewi tohs grahwjus un walles bij panehmuschchi, Dohnawas uppe eebeguschchi. Kad ir tas muhru nams bij fashauts, tad ir tee Turku leele-gabbati un kahjineeki behguschchi un ar laiwahm dewuschees prohjim. 3 Kreewu wirsneeki un 150 saldati noschanti, bet zif to Turku nogallinati, to wehlne sinned, jo paschi to jaw ne teise.

Trakki sunni.

Schinni gaddâ pa wissu Kursemmi dauds trokku sunnu irr radduschees, un ja arri ne es-sam i sirdesufchi, fa kahds zilweks buktu zaur teem stakd' h'izis, tad tomehr pasauls lohpu es-foht apl' b'ni un pobstâ gabju'chi. Tâ arri pee mums Wei mehnesi usk'lib'e mahjas ganneem trafs suns un sarehje weenu gohwi: suns tappe nosiis, glabteji mekleti, un jaw zerreja ka neeka re kat'eschoht; bet pehz trim neddelahm go ws palikle simma un ne kahdas glabhschana-s waitis ne lihdsjea: nedde'u siarpâ bija nohst! Un no ta laika libdi schai deenai allasch no janna lohpi irr trakki tappusch'i un sprabgu'chi, tâ ka nabbags sainneeks subdsahs, winnam jaw libdi simts rube'u ssa de effoht, un wehl ne drihfsloht drohsch buht, woi jaw nelaima beigusees. Diwas leetas no muhsu brab'a nelaimes gribbam mahzitees: pirkaf, fa us glabbejeem un papihreem ne drihft wiss palantees, jo wiini tohs bija meklejusch'i tab'u jo tablu un tomehr neweens ne bij lihdsjea. Rai labbak meklejam atsueg' mahzitus lohpa dakterus un teem paklausam: sinnam, ir tee gan ne warr fatru reis lihds'cht, bet fa wissas zittas leetas, tâ arri scheit, tas paliks tas pabrakais, kas sawu ammatu pee gudre m meistereem mahzitees. Ohtâ fabrid, lai kat'ra sam Deews tabdu yelaimi subta tohs koh'us jebchu wehl ne sasirgusch'us lohpus no zitteem schirr un arri ja warr buht i pa ch' aplohkâ ganna. To schis gohdigs sainneeks ne bi' daretii' un tapehz staidri warr saprast, fa ta sebraa allasch no janna zaur to simmu lohpu seetalahm zitteem irr peclippuse.

R a i s o n.

Wubsu jubra.

Jubra kas Kursemmi kâ ar seschdesmits juhdu garru elkoni apfampj pa leelu gabbalu, arri Widjemmei, Igganau semmei un Ingrusemmei garram stahw un pee winnas mallahm

tablaki useet rinki ar dascheem leeleem un ma-seem lihumeem apfahrt wehl Pinnu semmi, Sweedru semmi, Danusemmei un tad Bahz-semmei lihds' prett Ballangu, fur atkal Kursemmes rohbeschi sahkas. Rabbi leela schi jubra tad nu gan irr, jo trihspadesmits reis leelaka ta ne kâ wissa Kursemme. Dsillumâ naw weenada, weetahm dsilla, weetahm jo sella, appafschâ dibbeni, fur gan smilktis, gan afmi-ni, gan mahli; tad ne kahds uhdens ne buhtu eefschâ, redsetu gan eelejas, gan pakalnuš, gan klaijumus, gan klintus un augstus kalnuš. Bet taggad uhdens aplahj to kas appafschâ un kalnu platti wirsgalli stahw ahra, gan leelakt, gan masaki, un tohs sauz par fallahm woi par kalwahm; weetahm retti kahdu useet, weetahm jo beesi daschas kohpâ stahw. Kursemmes tu-wumâ seemela puffed kahdas seschas juhdses no mallas nohst leela falla, ko par Sahmu semmi sauz un kas wissleelakâ garrumâ diwipa-desmits juhdsu garra, bet, jebchu dauds masak platta, tapatt wiss leelakâ plattumâ tif kahda pufs juhds'e istruchtu tad buhtu tur tikpatt plat-ta kâ winna garra. Schi Sahmu semme irr smuks pilsats Arensburg un irr 131 muischas bes-tahm 14 mahziraju muischahm. — Zittu masu fallu useet no Sahmu semmes us Ribgas puffs, to sauz par Ruhno, ne zil tabli, 5 juhdsu no Kursemmes. Pauschu tur masums, wissi sweij-neeki kas wiststihm us rohnuschauschanu un kau-schanu laikam itt tabli eet ar sawahm laiwahm. No Sahmu semmes juhdsu tablaki us Igganau semmi, gan arri leela, bet tapatt gan trihs reis masaku fallu, Dago, un tad zittas masak-as, reds, — siarp kurrabm brauz zauri kas no Ribgas us Behterburgu ar fuggeem brauz, un fur daschureisi ta brauffschana geubta un bailiga aukas jeb sturmes laikâ, kadeht arri daschi fuggi gan us klintechm gan us seklumu kohp usd'ishti un woi sadauseti woi smilktim tâ eed'shti, fa ne warr tapf nohst bet pasuhd, un fur laikam tif ar mohlahm zilwekus un mantas woi prezes warr glabht. Tabdu bailigu weetu fuggeem naw mas, arri Kursemmes puffed ne.

Tuuschâs naktis un leelas aukas (sturmes) laikâ wiststihm fuggis Kolkâ raggâ, kad juhrmal-lai par dauds tuwu nahf, usdſihtu bohjâ eet. Bet Kolkâ raggu sauž Kursemmes seemeta-galu, kur itt kâ ar degguni teems woi kâ ar raggu juhrâ iseet un pa kahdahm 10 werstehm gan ar uhdeni apflahs, bet ittin sekls (2 lihds 4 pehdû). Gan drihs itgaddu kahds fuggis tai puffed seklumâ ussfreij. Scho paschu gaddu weens ar dahrgu prezzi, ar wihtu, ohtes ar dahrgem Ollenderu ehrineem, seereem, tabbaku, wihtu un pabrihtu leetahm. Un tas noteef jebſchu senn gahdahs lai fuggineeſeem sihmes buhtu, pee kurreahm warretu sannaht kur jafargahs. Augsti tohrni stahw pee juhrmallas. Kolkâ raggâ diwi, Sahmu semmê weens, Ruhno fallâ atkal weens. Pa nakti scheem tohrneem augſchgallâ, kas isskattahs kâ ittin leels wehja-lukturis wiſſapfahrt ar glahſu-ruhtehm, eekſchâ eljes ugguni degg eekſch maſakeem lukturereem ar ſpeegeſeem, kas wiſſi kohpâ tik leelu un ſtiru gaischumu dohd, ka gan kahdas juhdſes tabli to warr redſeht. Nakti fuggineeki juhrâ schohs ugguns tohrnus (ugguns-bahkes jeb bahkas) eekſch kurreem no pirmas August mehneſcha deenas lihds jaunagadda deenu ugguni uſturr, labbi wehrâ nemm, kâ wiini stahw. Tee diwi kas Kolkâ raggâ weens prett ohtru, 50 aſſu ſtarpâ, tâ zelti, ka tas, kas raggam tuwaks maſaks pahr to ohtru, un ka abbi ar to raggu weenâ reiſe irr. So tuwaki nu, no juhras puſſes redſeti, tee tohrni jeb tee ugguni stahw weens ohtram, jo tuwaki fuggis nahzis tai weetai kur tas bailigs rags ſhepjahs, — un tayež ar fuggeem jaturrahs jo wairak us seemeta puſſi; kad abbi ugguni, itt kâ weens, weens ohtru apflahj, tad fuggineeks irr weenâ reiſe (lihtnijâ) ar teem tohrneem un ar to raggu. Pabbâ tablumâ apfahrt braukuschi fuggineeki redſ atkal abbus uggunus, weenu semmaku, ohtru augſtaku. Kad papreeſſchu tas semmakais pa labbu rohku bija, tad nu irr pa freiſu rohku. Bet arri jafargahs ka Sahmu semmei ne nahf par tuwu klahf, jo tur tikpatt ſeklâ warr us-

eet. — Kursemme preeſch ne zit ilgerm gaddeem us wakkar puſſi, trihs juhdſu no Wentspils, arri bailigâ weeta juhrmallâ par zekla-rahditaju tahds ugguns-tohrnis zelts. So weetu sauž Dwischi (zitlahrt Lyſerort). Wehl fuggeem bailiga weeta irr, wairak us ſeepajas puſſi, pahri pahr juhdſu no Seemupes muischas Sakkaleijes kirſwehle, — wella-rags, — un tad rihtas puſſe Mehrſu rags ne tabli no Engures meſchunga muischas, ur itt tabli juhrâ eekſchâ leeli afmini, bet ugguns-bahkes tur newaid. R—U.

Sirneeki.

(Beigums.)

Ka ſirneeku papilnam un daſchadas ſurtes, to rahda itt ihpaſchi winnu daſchabrtigs audums gaisâ, pee lohgeem, faktôs, us lauteem, ſchê un tur. Zitti ittin ne buht ne anich, bet ſawu barribu jeb laupijumu ſatwerr lehdami. Pawaſſarâ un beefaki wehl ſauſâ, ſiltâ ruddeni daudſfahrt pulks battu paweddeenu liddinajahs gaisâ; wiſſi kohki ar teem aptinnahs. Iſgu laiku ne warreja sannaht, no kurrenes ſchee paweddeeni un plehti iſhti zeklahs, nu dabbasprahtigi nopuhlejahs ar daſchadahm dohmahm. Bet taggad ſtaidri ſinnams un ta leeta iſdibbinata, ka wiſſi tee tikkai irr audumi no beſgaligi dauds melneem ſirneekiſcheem. Tê tad atkal redſam, ko un zit ir wiſmaſakee ſpehki warr eespeht, ja tikkai pee ta darba wiſſi paleef weenprahtibâ.

Bet atrohдахs no ſirneekleem deenas widdus Italiâ arriſan zitta ſurte, par ko jabihstahs. Taranteles tohs noſauž, un irr winnas gandrihs zellu garras. Schihs zitwekam ne greeſch wis zellu un kohdamas to padarra ſlimmu un behdigu. Sahles, ar ko tahdu ſlimmibu glahboht, effoht kahds danzis, ko tarantellas danzi ſauž. Slimneeki, tikko ta danſcha muſihki iſdirduſchi, tuhliht eesahf danzoht. kamehr peegurruſchi pee ſemmes pakriht un weſſeli paleef:

Wehl fahds wahrds par Bihbeles-beedribu.

Kahdā basnizā Kursemē schinnis pagahju-
 fchōs tizzibas isskaidroschanas sivehtkōs mahjitajs,
 fawu spreddiki beidsis, wehl schohs wahrduš us
 fawu draudsi runnaja; Zuhš pat schinnis de-
 nās muhsu Latweefchu Uwisēs skaidras sinnas par
 bihbeles-beedribahm effeet lassijuschy, ir jau preefch
 tam daschas sinnas par scho leetu tur atradduschy;
 bet wehl muhsu draudses wahrds stary tahm drau-
 dsehm newaid minnehts, fur bihbeles beedribas ee-
 zeltas. Salabbad, to labbi sinneet, mums bihbe-
 lu truktums newaid bijis. Wats jau daschu gab-
 du pee schahdas beedribas peelizzees, es katram,
 kam prahts us to irr neffees, bihbeli turreht, to
 paschu esmu gahdajis, jebfchu no draudses schai
 beedribai naudu ne krahtis. Bet kad nu ar muh-
 fu Deewa un Pestitaja paligu arween wairak tah-
 du lauschu pee mums rohnahs, kas mahk ar ap-
 dohmu un sapraschanu paschu bihbeli lassiht, un
 tas bihbeles kahrotaju pulks eet wairumā, tad krih-
 tahs arri muhsu draudsei pee tam peepalihdseht, ka
 tas Deewa wahrds katram, ir tam wissu nabba-
 gam buhtu pee-eetams. Tad nu dohmaju tā dar-
 riht: Lihds ar muhsu nabbagu lahdehm redsefeet
 pee muhsu basnizas wahrteem arri bihbeles lah-
 di pakahrta. Tur, kas gribb, fawu atleekofschu
 graschu leek eekschā, un — es sinnu fawu draudsi
 — tufschā winna ne stahwehs. Bet, prohteet,
 salabbad wehl ne eesim ihpaschu beedribu eezelt,
 nedš ihpaschus bihbeles sivehtkus sivehtiht; bet
 luhgšim Deewu, lai mums arridsan jo prohjam
 pee wissahm tizzibas leetahm peeteek ta beedriba
 weenas labbas sinnamas sirds ar Deewu, kurrā
 mehš zaur fawu kristibu, — un ta beedriba Dee-
 wa, muhsu debbes Zehwa, ta beedriba Jesus Kri-
 stus, winna mihta Dehla, un ta beedriba ta siveht-
 ta Garra, kurrā mehš zaur to eesivehtischa u es-

sam usnemti; un lai paleek mums, tā lihds schim,
 tā wehl jo prohjam jo deenas jo wairak jebkerra
 sivehta deena par Deewa wahrda sivehtkeem. —
 Ar muhsu basnizas wehrmindereem scho naudu koh-
 pis, fawā laikā jumš pateitschu, fur winnu liku.
 Un — Deews lai sivehti muhsu darbu!

To teize mahjitajs Bet salabbad to leeku
 Uwisēs? — Salabbad, lai neweens Uwischu lassitais,
 to bihbeles-beedribu rinoā weenas ohtas sin-
 namas draudses wahrdu ne arraddis, ne fahk
 dohmaht fawā prahtā, ka tannis draudses, fur
 bihbeles beedribas un ihpaschu bihbeles sivehtku
 newaid, arri Deewa wahrda ne effoht.

Woi tē dšihwo Kristus?

Woi tu, mihlais lassitais, jebkad tā effi wai-
 zajis, pats fawu sirdi paheluhkodams? Nu, ja tu
 taggad to gribbi darriht, tad lassit to atbildi no Je-
 saijasa ta praweescha grahmatas 37, 13, fur
 tee wahrdi tā skann: Tā fakka tas Augstais un
 Paaugstinahs, kas muhschigi dšihwo, un ka wahes
 sivehts irr: Es dšihwoju augstibā un sivehtā wee-
 tā, un pee ta, kam sagrausts un pasemmohts prahts
 irraid, ka es dšihwo darru to garru to pasemmotu
 un dšihwo padarru to sirdi to sagraustu. Teescham
 tas tewim par leelu sivehtibu duhs, ja tu winnu
 wirsā peeminnetu wairaschanu lihds ar winnas at-
 bildi daschkahrt apzerresi. Gevehro arri tur klahk
 Jahn. ewang. 14, 23: Jesus atbildeja un us to
 sazzija: ja kas man mihle, tas mannu wahrdu tur-
 rehs un mans Zehws to mihlehs, un mehš pee ta
 nahksim, un mahjas-weetu pee to darrisim; woi ar-
 ri Jahn. parahd. 3, 20, Nedsi es stahwu preefch
 durwim un klaudsinaju; ja kas mannu balfi klau-
 sihs, un tahs durwis atwehrs, pee ta es ee-eeschu
 un wakkar-ehdeenu tureschu ar winnu un wissch

ar manni. Tas ziltwets, kas ta waizaja: woi te
dsihwo Jesus Kristus? man atgahdina Jesus mah-
zellus (Jahn. 1, 38.), kas us Jesus waizafchanu:
Ko juhs meklejeet? atbilbeja: Mahzitajs, kur tu
dsihwo? Woi arri tas atgahdina man tohs gudrus
wihrus no austruma semmes, kas prassija: kur irr
tas jaunpedfsummis Rehnisch to Zuhdu? Ka Je-
sus tabat. ka winsch teem gudreem wihreem weenu
fwaigfni litke redseht, kas winnas pee esu peewed-
de, arri tam ziltwetam, kas to prassija un no ka es
jums gribbu stahstih, kahdu waddoni buhs dewis,
ka pee Zeiu warreja tikt, — to gan warram zer-
reht no ta pascha Jesus, kas schodeen un waktar
tas pas irr un eefsch wiffas mnhschibas. Teescham
winsch tew arri ne aismirfshs, ja tu no wiffas firds
peh; winna meffe.

Bet klausees mannu stahstu. Zubiëru femmë,
kur wehl tumfchi pagani wisetwairak dsihwo, jeh-
schu arri ewangelhama gaischums weelahn atspih-
dejis, weenreis ap rihtu sehdeja kahda missionara
feewina pee satweem fshlas-behrneem no paganu
tautas uu tohs mahzija lassih. Peepeschi kahds
puika atfrehje pa wahrteem un prassija to feewi-
nu: woi te dsihwo Jesus Kristus? Bija puika,
kahdu 12 gaddu weas, no paganu tautas: winna
melli nesuktati matti bij pinkaini un netihri ka zuh-
ku fari; eppure tam ne bij galwa un apgehrts
bij zits netas, ka tikkai kahds gabbals no stihpai-
nas buhmellas drehbes, ka tur prasti laudis walke;
to winsch ka tiktams bij aptinnees.

Woi te dsihwo Jesus Kristus? ta winsch no
leelas freeschamas peekuffis un smaggi puhdamd
ohtrureisi p. affija: tad druszin lehnak cedams kah-
pe us ta namnia feewina, kur winna feewina seh-
deja.

Ko tu gribbi no Jesus Kristus? schi at-
prassija.

Es labpraht winnu gribbetu redseht: es lab-
praht winnam gribbetu sawus grehtus fuhdseht.

Ko tu tad darrjis, ka tew grehti jasuhds?

Woi winsch te dsihwo? Ta atfal tas puika
prassija sawu balsi pazeldams, to ween es gribbu
fimmah.

Ko es esmu darrjis? Nu, es mello-
ju, es sohgu, es wiffadu lounu darru: bet es bih-
stohs no elles, un esmu weenu ziltwetu dsirdejis

fakkam: Jesus warroht no elles isglahbt. Woi
winsch te dsihwo? At, luhdsami fakkait man, kur
es Jesu Kristu warru atrast.

Bet winsch tohs laudis ne isglahb no elles,
kas ka eefahktschi, jo prohjam tihfchi grehko.

At, es gan gribbetu sawus grehtus atstah,
bet ne warru: es ne sinnu, ka to darriht; launas
dohmas eefsch man, un no tahm launahm firds
dohmahm zeltahs launi darbi. Ko tad man buhs
darriht?

Zittu ne ko, ka pee Jesu Kristu nahkt, tu nab-
badfinsch. Ta fazzija ta feewina patte pee seewis
nopuhdamees. Bet winna schohs wahrdeus fazz-
zija entenderu walloba, to tas puika ne sapratte.
Tadeht winsch tikkai fazzija: Kas tas irr?

Taggad tu Jesu Kristu ne warri wis redseht
— pee scheem wahrdeem tas puika satruhjis ee-
kleedsahs —; bet es esmu winna nezeeniga drau-
dsene — te tas puika atfal meerigats palikke. —
Winsch man pawehlejis wiffseem teem, kas pateefi
gribb isglahbtees no elles, mahzih, ka tas warr
notikt.

Neeweens ne warretu aprakstih, ka pee scheem
wahrdeem ta puika waigs spihdeja no preeka.

At luhdsami fakkait man to, fakkait man to! Lih-
dseet tikkai sawu Kungu, to Kungu Jesu Kristu,
ka winsch arri man gribbetu isglahbt, tad es grib-
bu juhsu kalps buht, jnhfu wehrgs wiffzaur man-
nu muhschu. Luhdsami ne effect launigi, ne fuh-
tait man prohjam. Es labpraht gribbetu pestifcha-
nu dabbuht, pestifchanu no elles.

Nu, juhs, mihlee lassitaji, gan paschi warrat
dohmah, ka ta mihla missionara feewina ne maf
ne launohahs. Winnai affaras birre no azzim un
fawä firdi to Kungu teikdama, ka winsch tam
nabbaga puikam bij norahdjis to zellu tahs patee-
fibas, winna ar labbu prahtu to peenehme.

Nahkamä rihta tas pas puika tihri masgahs
un apgehrts lihds ar zitteem behrneem fshla seh-
deja pee grahmatas. Tam wehl froscha walloba
bij jamahzahs, jo winsch ne bij no tahs paschas
tautas, ka tee zitti paganu behrni fshla. Bet zaur
to tas puika ne littahs wis sawetees, bet ar jo
dedfign firdi puhlejahs, ka warretu eemahzitees fa-
wu pestitaju Jesu Kristu atfih. Innoeenas winsch

nahje pee satweem ffohlneekem, wehl wairak un labbak mahjitees par Jesu un winna pestischana. Itnodeenas winna firde tam wairak attwehrah, un prahts preezigaks un meerigaks palikke; itnodeenas arri winna waiga eesihmejahs ta swehtiga firde-pahrtweherschana, fo Deewa wahrdi pee winna bij padarrijufchi, ta ka winsch wairs ne skattijahs tif gluppi un neprachtigi, ka tas redsams gandrihs pee wiiffeem paganeem.

Bufsgabbu pehz tam sapulzejahs tai pascha tweeta tee, kas jau eepreekscha no paganeem par kristiteem laudim bij palikkufchi, taggad leezneeki buht pee ta pascha puika kristichanas. Winna wahrdu nu eerakstija basnizas-rullod un ka war-ram zerrecht, tas stahw eerakstihst ta Kunga dsh-wibas grahmata. Jo tas puika irr palizjis par wihru, par pilnigu wihru eeksch Kristus, un eeksch sawa Pestitaja tizzohit winsch swehti irr aishgahjis pee winnu.

Mihlais lassitais, mans stahst irr beigts; bet lai tewim ne beidsahs ta mahziba, kas no ta at-lezz: Kas Jesu mekle no wiiffas firde, tas tee-scham to atraddihst. Us to lai Deewd tew pa-lidhs!

Gr.

Labs padohms muhsu laikds.

Greekeru Keiserd Liberius (tas walbija no 578—582 gadd. pehz Kr.) kahdureis zeereja sa-was pils pagalinā, kas ar akimineem bij idbrug-gehts. Tur tas eeraudisja, ka siarp teem akmi-neem tweens akimind bij us kurra muhsu Kunga un Pestitaja bilde bij eezirsta. Us sawu fullaim tas teize; Stahde irr, ka tahdu skunstigu un sinuktu bildi ar kahjahm minn; nemsim mehst to ahra un lifsim to zitta labbaka tweeta. Kad bildi iszehle, atradde appaksch tahs wehl zittas kahbas. Arri schahs Liberius lifte isnemt un noglabbaht. Bet pascha appaksha winsch atradde dauds dauds man-tas, fo kahds jits fehuinsch karra-laikds tur bij pa-slehpis un ar scho Kristusbildi to tweetu apsihme-jis, bet tahs mantas wairs ne bij warrejis israkt. — Zif dauds ne minn muhsu laikds ne nedsih-

was akmina-bildes, bet paschu muhsu krusa-fistu Kungu un Pestitaju ar kah-jahm! Zif dauds ne minn Kristu Jesu ta ka ar kah-jahm ar sawu paschgudribu, wehl lehtprahtigaki un bes wiiffas mihlestibas tee staiga us winna sweh-tas preekschshimes un dshwoschanas ka toreis Li-berius us tahs wezzas akminu bildes. Labbaki to tee ne proht, jo winnu tehwi Kristu tapat irr minnufchi ar kahjahm. Bet tad tee sahktu ar Deewa wahrdu gudribu un tizzigu luhgschamu to atnest, wezzu un nizzinatu stuhra-akmini uszelt un no augschas un appakschas labbi apluhkht: pa-teesi, tee atraftu warren' leelas un dahrgas man-tas, dauds leelakas ka Keiserd Liberius.

§. II.

Kahsas.

Za prassi, mihlais lassitais, kur tad? Es at-bilbu: Wiffur; jo baggatais ruddens irr klah! Lai gan scho ruddeni par bagga tu ne warr saukt; jo dasch sehjeis schogadd sawu rudsu lautu ne war-rejis wis plaut; bet waijadsejis ar rohkahm no-pluhkt. — Weeschus rijd atkal wehisch leelu daku pellum lihds aishsinis. — Kartupelus sinnama sehrga stipri aishgrahbusi. Un no puhreem (kwee-scheem) ne fo rumnaht; kahsas gan katram gab-dahs, bet ne puhri: swiltineekem un grantinee-keem jau schre pilfata meklejami.

Zif jau ruddens; un kam kahsas nolemtas, kahsu daku jau ne truhst!

Kaut jelle mihlee Lattweeschu arween jo pee gaismas Kuhdami, ka jau daschu wezzu laitu ne-lahga eeraddunn, ta ir scho: kahsas 3, 4 deenas un ir — neddelu dsert, atnestu!! — Tad pateesi masak truhkuma usnahktu: jo tas wis, kas tahda reise neleetigi tohp isfchlehrts, rastohs patufschā gadda itt derrigs. — Bet zif tur ziltweki sawas deenas, kas ar gudru firde skaitamas, gefkigi un grehzigi patwadda?! zif kaites un flimmibas dsch-dina, wiffswairak sildameem behrneem?! — Kur tad wehl ta nitna brandwihna dserschanas sweescha-na? — ir ar pahtagas sitteeneem! Un pehz tam beskaunigas dschfmas bruhgana un bruhtes lau-

dim weeneem prett ohstrem! — Ja, mihlais las-
fita's, effi ar manni weenâ prahâ, un warr buht,
to wehl ne effi dsirdejis un redsejis, tad gan eesaut-
fees; Wai! kas tad tahdâs kahjâs warr eet?! —
Domehr eet — un rektas kahjas, kureâs nau 5,
60 ir 100 un wehl wairat ziltveit: so daudseem,
kas to wehderu setwim par deetwekli eezkluschees,
tahdas deenas lohti ihsas un patihkamas rohdahs.
Deewa wahrds tur arri ne tohp peemirsis sâmoht.

Bet pee dascheem, gohds Deewam, lai gan
arri pailgi; bet dauds gohdigati wiss redsams
un dsirdams. Ja-pazeeschahs un ja-apdohma,
ka meh's dsihwojam tahdâ laikâ un weetâ, fur
kweeschi ar kohfaleem kohpâ ang. Atrohnahs
arri tahdu stary mihleem Patweescheem, kurreu
kahjâs, mihlais lassitais, warram eet abbi droh-
schi eekschâ; patiks gan kahdu stundu pakawe-
tees, musiki un gohdigas dseefmas (singes) dsir-
deht un tohs jauneklus spohdri gebruschohs un
dantschds gresdamees skattihst.

Bet zitteem no lassitajeem tas ne buhs wis
ne kas jauns dsirdeht. Tohs no Kristus puf-
fes luhdsu; ja gaddahs pascheem kahjas tur-
reht, jeb no draugeem un raddeem luhgti pee
teem aiseet: Zelle „ne turraitees schai pasaulei
lihdsâ, bet tohpat pahrehrsti zaur juhsu prah-
ta atjaunashanu, ka juhs warrat pahrbauht,
kas irr tas labs, un tas patihkams, un pilnigs
Deewa prahs.“ Un „lai wissas leetas peeder-
rigi un pa kahrtam noteek,“ ka Deewa walsti-
ba jo deenas jo wairat pee mums nahl.

Behz wezzu lauschu isteifschanas weena lee-
la negantiba no Patweeschu kahsahnu jau isdsih-
ta. Prohteet: winnds gaddâs ne weenas dsih-
ras ne pawaddijuschi, kad diwi jeb trihs pahri
ne ispluhlschees. Ar preezigu sirdi, gohds
Deewam! taggad tas wairs ne noteek.

Bet ne peemirsisim arri, ka tas eenaidneeks
isdsihts pahrestaiga sausas weetas, un dussu ne
atraddis, greschahs atpakkat us sawu nammu.
Ne dohsim tam wairs weetas! Un roudsimm ir
tohs zittus traipelkus, prohteet: to garru un
niknu plihtheschanu un beskannigas dseefmas no

199
muhsu Patweeschu kahsahm un dsihrehm isdsiht.
— Darrisim to, — Deews palidsehs! J. B.

Tas Kungs irr usbrauzis debbesis.

Mel. Deewo labbi darr, so darridams.

1.
Ta Kunga waigs ka saule spihd,
Ar gaischu Deewa-spohschum,
Kas wehl no semmes, semme triht,
Wisch mirds ar debbes-kohschum;
Lee mahzetti
Ar drebbeelli
No sawu Kungu statta,
Un swehtas schausmas malta.

2.
Kau, rau, ka rohtas wisch uszett,
Ka wisch tohs sawus sweht;
Ta firbs teem ta ka pulke sell,
Swehts spohschums tohs pahrehrsti;
No zektem nu
Ar lihgsimbu:

„Kungs, Kungs, ta firbs man saluhst,
„Un prahsti wissi sagruhst!“
3.
„Man, man irr dohta wissa warr',
„Es semm' un debbes waldu,
„Es swaidu grehzineetus arr'
„Ar schehlastibu saldu;
„Zeita juhs,
„Zums runnaht buhs
„No mannas mihleschanas,
„No diwehstes pestifchanas.“

4.
No Deewa wahrdu krittiject:
No Tehwu, Dehl' un Garru,
Un wiessahm tautahm pateizect,
„Ka es tik pestiht warru; —
„Ar drohschu prahst!
„Es esmu klahst
„Pee jums zaur wissu muhschu;
„Zums draugs un palihgs buhschu.“

5.
Al, Kungs, al, Kungs, ta firbs man luhst,
Un affras azis speeschahs,
Ta firbs ka strauwe eeksch man pluhst,
Tahs affras us Lew greschahs; —
Mans Kungs un Deewo,
Wscheljoees,
Waleez' arr' pee man klahstu,
Un janno sird' un prahtu. J. Grot.

Dr. H. W. Brulleh.

No juhrmallas-gubernements angustas waldischanas puffed: Oberlehrer W. Staese, Jenfor.